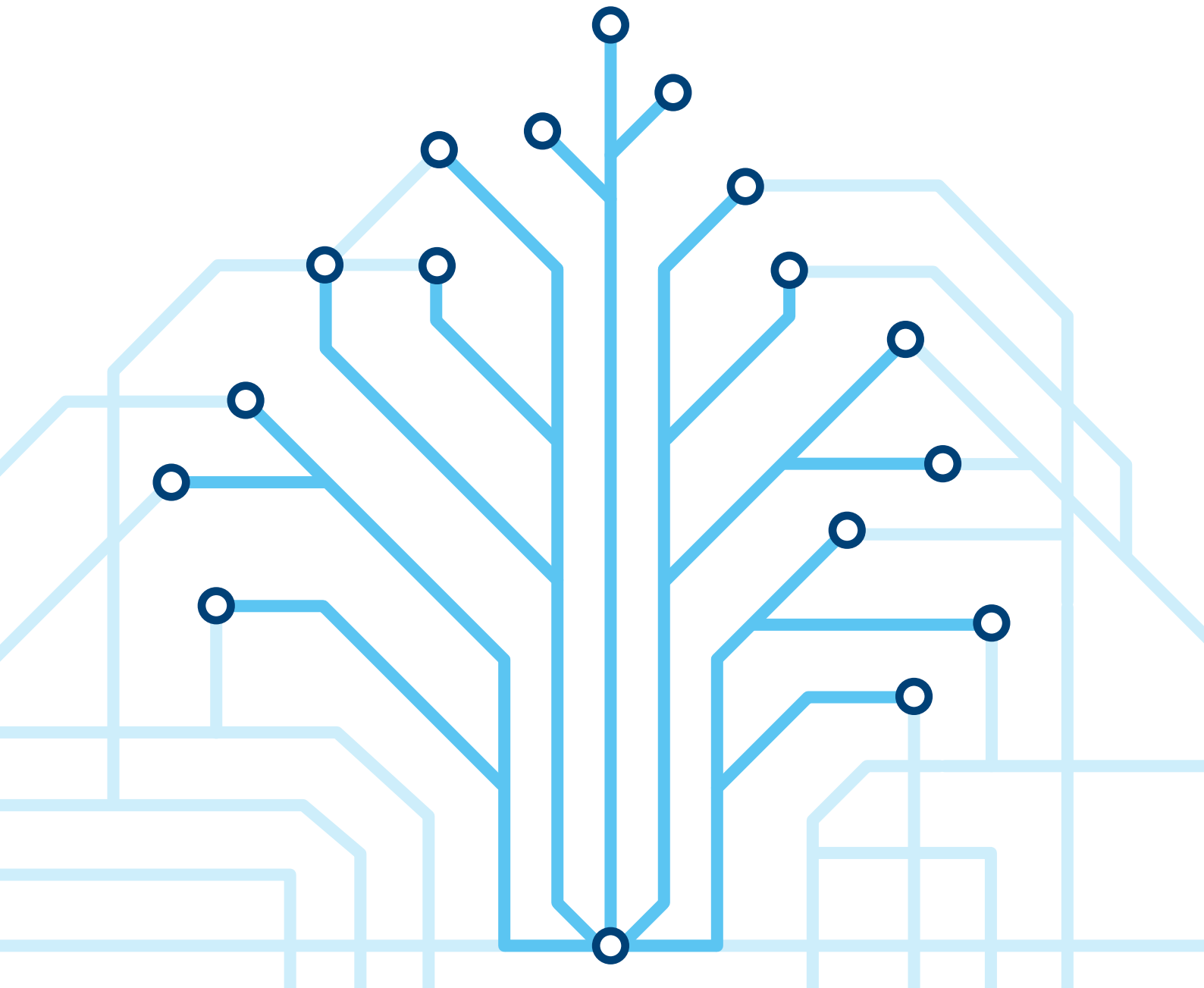

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Med sikte på informationsöverläge:

försvarsförvaltningens informationskoncept

Presentationsblad

Referat

Syftet med informationskonceptet är att styra försvarsförvaltningens informationsarbete och främja diskussionen om det. Konceptet är avsett för alla som arbetar med eller nyttjar information i försvarsförvaltningen liksom för våra intressenter. Målet är ett bättre omhändertagande av informationen, dvs. informationsöverläge! Informationskulturen och nyttjandet av information inom försvarsministeriets förvaltningsområde främjas enligt konceptets riktlinjer och principer, som har tagits fram via intervjuer med experter, fyra workshoppar och en remissrunda. Konceptet innehåller en kort beskrivning av kunskapsunderlag, utmaningar och lösningar samt koncisa riktlinjer och principer. Använda termer definieras i slutet av dokumentet.

Principer som sammanfattar försvarsförvaltningens syn på information:

1. Information är en strategisk resurs och kritisk framgångsfaktor. Den möjliggör en ny förmåga. Framtiden skapas med information.
2. Informationskulturen förändras och främjas så att det når hela försvarsförvaltningens personal. Information är en del av vardagen. Information ingår i varje uppgift och roll. Vi kan sammanfatta och motivera information. Informationen har kunder.
3. Informationen är gjord för att delas. I stället för äganderätt är det mer relevant att diskutera nyttjanderätt till information. Informationsredovisningen erbjuder en gemensam lägesbild över nuläget för kunskaps- och den kunskapsbaserade ledningen.
4. Information ger kunskapsunderlag för beslutsfattandet. Besluten fattas utifrån analyserad information. I varje läge identifieras vilken information vi behöver som ledningsstöd.
5. Nyttan av informationen ökar då data sammankopplas och utvinns organiserat. Organiseringen kräver en gemensam datapolitik. Så här är vi framsynta och kan dra bättre slutsatser. Försvarsförvaltningen har en gemensam linje i det sektorsövergripande arbetet.

Nyckelord: informationsledning, kunskapsledning, kunskapsbaserad ledning, informationskultur, information, ny teknik

978-951-663-241-7

Utgivare: Försvarsministeriet

Publikationens titel: Med sikte på informationsöverläge: försvarsförvaltningens informationskoncept

Språk: svenska

Sidantal: 16

Publiceringsår: 2021

URN-adress: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-241-7>

Design och layout: Kommunikationsbyrå Drum

Innehåll:

1 Inledning – varför ett informationskoncept?	4
2 Kunskapsunderlaget – varför just information?	5
3 Försvarsförvaltningens utmaningar – nuläget för kunskapsbaserad ledning och informationsledning	8
4 Stegen i lösningen	9
4.1 Omvärldsanalys (steg 1–3).....	9
4.2 Eftersträvade nyttor (steg 4 ja 5).....	10
4.3 Kompetens- och ledarskapsutveckling samt teknik (steg 6–8).....	11
4.4 Försvarsförvaltningens linje i det sektorsövergripande arbetet	13
5 Principer för att uppnå ett informationsöverläge	14
Termer	15

1

Inledning – varför ett informationskoncept?

Syftet med informationskonceptet är att styra försvarsförvaltningens informationsarbete och främja diskussionen om det. Konceptet är avsett för alla som arbetar med eller nyttjar information i försvarsförvaltningen liksom för våra intressenter. Målet är ett bättre omhändertagande av informationen, dvs. informationsöverläge! Informationskulturen och nyttjandet av information inom försvarsministeriets förvaltningsområde främjas enligt konceptets riktlinjer och principer, som har tagits fram via intervjuer med experter, fyra workshoppar och en remissrunda. Konceptet innehåller en kort beskrivning av kunskapsunderlag, utmaningar och lösningar samt koncisa riktlinjer och principer. Använda termer definieras i slutet av dokumentet.

Med teknikutvecklingen och digitaliseringen skapar organisationer och nätverk allt större värden av immateriella resurser, bland vilka information är den viktigaste. Ny teknik med dess metoder för produktion, analys, behandling och delning av information ger möjlighet att skapa mervärde i verksamheten på nya sätt. Denna utveckling gör den offentliga förvaltningen mer informationscentrerad i likhet med det övriga samhället. Bättre utnyttjande av informationen bidrar till snabbare och kvalitativare beslut, vilket understryks i krislägen.

Mängden information som produceras, överförs och lagras har ökat väsentligt. Aktörerna har fått bättre möjligheter att operera med ett större kunskapskapital. Kunskapskapitalets tillväxt och omvärldsförändringarna gör att dagens informationsprocesser och datamodeller samt tillhörande kompetens måste utvecklas. Det krävs informationsledning eftersom tekniken inte kan lösa kunskapsledningsproblemen självmant. Kompetenskraven för ledning och hantering av information måste ses över. De senaste åren har det t.ex. uppstått nya informationsrelaterade yrken såsom Big Data-analytiker, dataarkitekt, utredare av motstridiga data och faktagranskare. Det här visar också hur inställningen till information har förändrats.

Informationssäkerhetskraven har ökat. Teknikutvecklingen och digitaliseringen har ökat risken för cyberhot. Lagstiftningen och en ökad nationell och internationell samverkan ställer nya krav på informationssäkerheten. Dessa faktorer har en direkt inverkan på hur information behandlas och delas.

Den fysiska världen har fått en digital värld vid sin sida. Dessa bildar en helhet som fungerar på ett nytt sätt och förutsätter en ny slags verksamhet. Förändringen kräver att strukturer, arbetssätt, kompetens och ledarskap utvecklas samt en förändrad verksamhetskultur som motsvarar den nya världens krav. Utvecklandet börjar med identifiering av förändringskraven samt kartläggning av metoder och verktyg som underlättar förändringen.

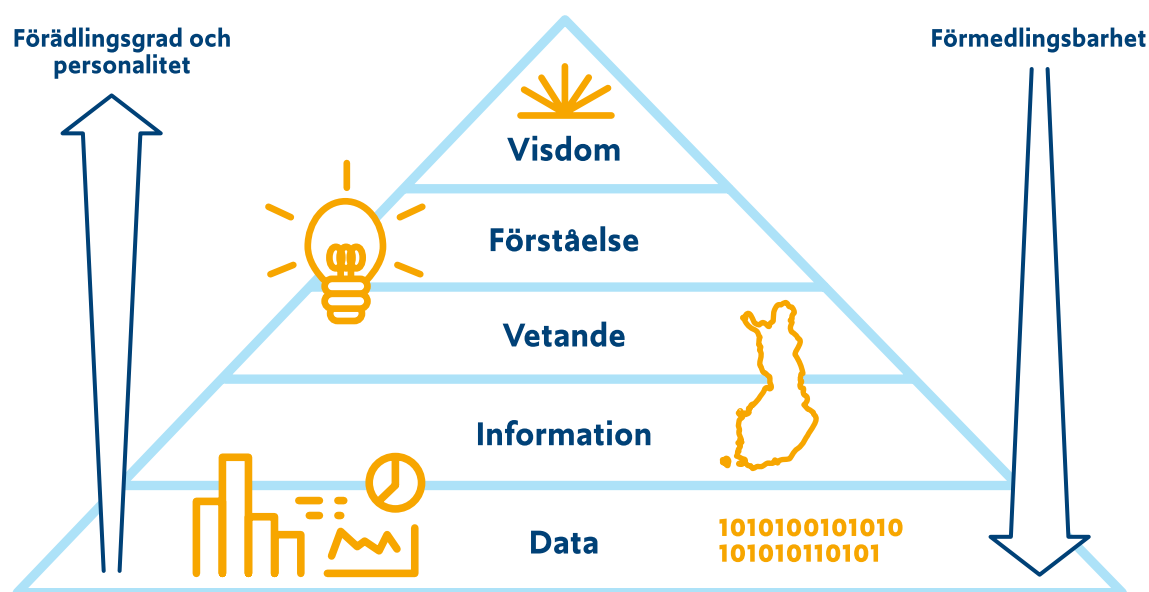

Figur 1. Den fysiska världen har fått en digital värld vid sin sida.

Kunskapsunderlaget – varför just information?

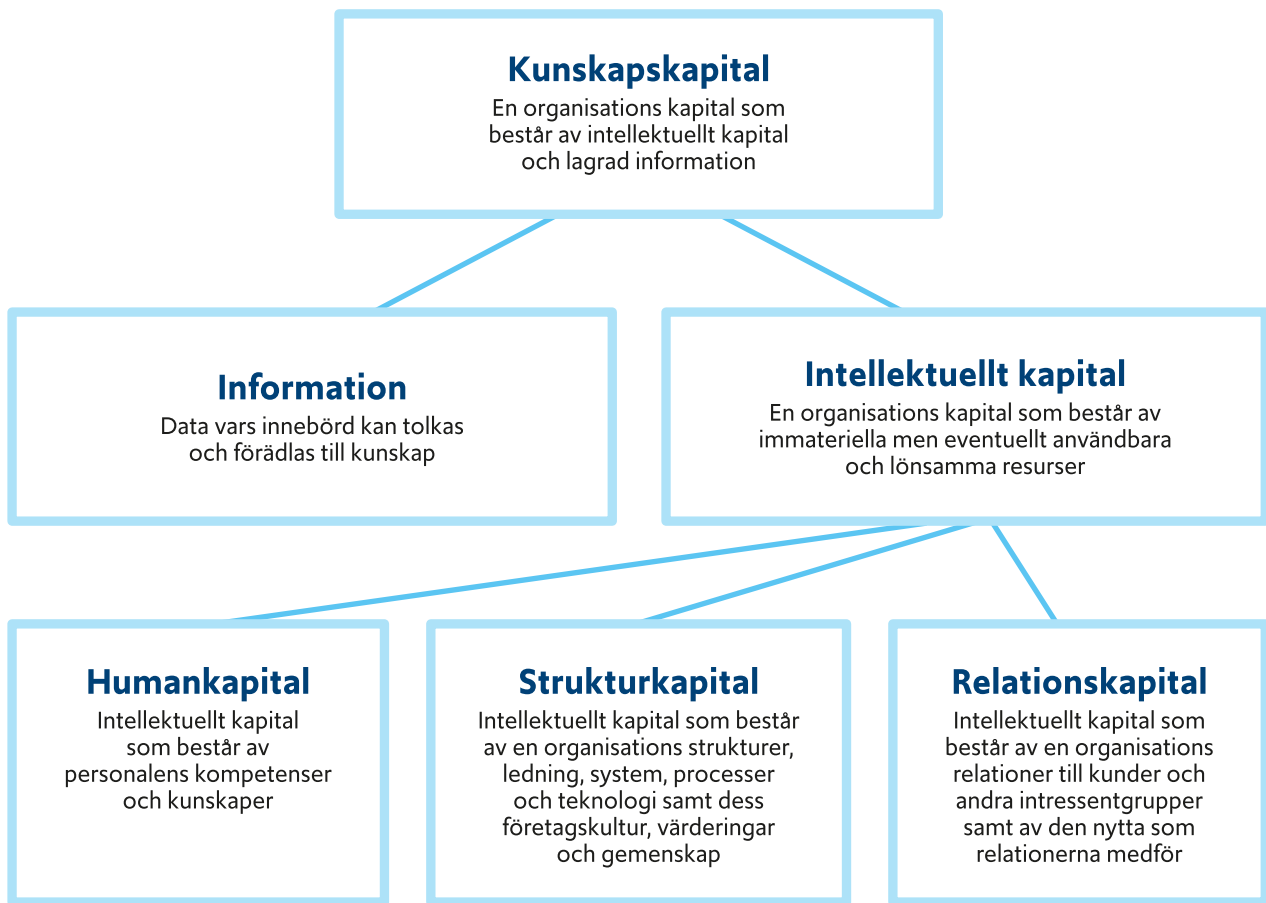
I det här konceptet betraktas information utifrån sitt nyttjandevärde. Detta värde uppstår då uppgifterna används för någon verksamhet i omvärlden, där det finns olika strukturer, t.ex. organisationer, tekniska system och människor. Kunskapsunderlaget kan övergripande tänkas omfatta data, information, vetande, förståelse och visdom. Ju mer uppgifterna förädlas, desto närmare kommer man visdom och desto större inverkan har människan. Längst ner i kunskapspyramiden finns data, som kan förädlas till användbar information för olika verksamheter. Högre upp i kunskapspyramiden är vetande, förståelse och visdom mycket starkt bundna till kompetensprofiler och roller hos dem som kommer i kontakt med uppgifterna samt till den rådande kulturen. Då informationen omsätts till val och verksamhet finns en stark koppling till kunskaper, färdigheter och motiv, t.ex. politiska, kulturella och religiösa, hos dem som använder uppgifterna.

Figur 2. Kunskapspyramiden från data till visdom, förädlingsgrad och förmedlingsbarhet.

Kunskap kan indelas i undertyperna explicit och tyst kunskap. Explicit kunskap kommer från strukturerad information (t.ex. ett dataprogram eller dokument), vilken kan beskrivas med datamodeller samt lagras och delas som sådan. Tyst kunskap, såsom kompetens, värderingar och praxis, kräver interaktion, tolkning och aktivitet för att överföras i det aktuella läget.

Organisationens kunskapskapital består av intellektuellt kapital och lagrad information. Det intellektuella kapitalet består av organisationens humankapital, strukturella kapital och relationskapital (figur 2). Indelning av organisationens kunskapskapital underlättar identifiering av den centrala informationsresursen och vidareutveckling av kunskapskapitalet.

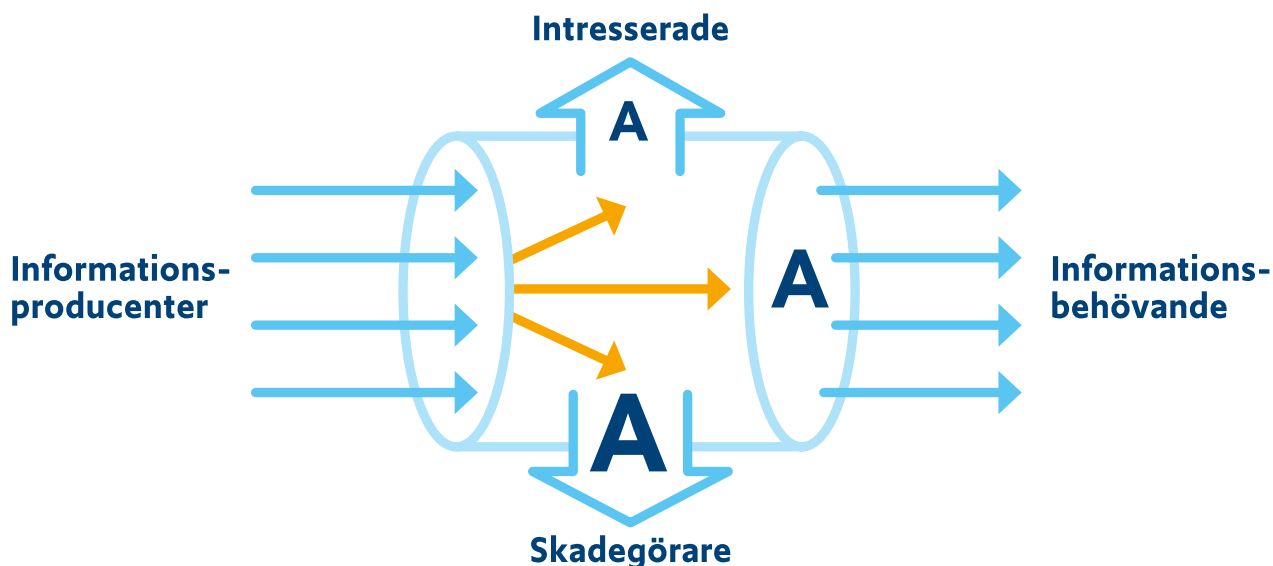
Figur 3. Organisationens kunskapskapital.

Källa: www.finto.fi (tietotermit).

Informationens upptäckbarhet förutsätter att organisationen har tillförlitliga, kvalitativa och interoperabla informationsprocesser, konsekvent informationsledning med hänsyn till helheten och effektiv informationshantering. I sammanhanget ska man också beakta vilken information som erhålls från och delas med samarbetspartner. Information och utnyttjande av den kan sägas vara vägen till en smart organisation. Detta sker på fyra områden:

- 1. information inhämtas och förädlas för olika behov,**
- 2. information används för skapande av mening och observation,**
- 3. information bedöms samt används i beslutsfattandet och**
- 4. information utnyttjas och används i verksamheten.**

Organisationens information kan bli ett avsiktligt objekt för externa aktörer med syfte att skada verksamheten eller skaffa sig ensidig nytta på organisationens bekostnad. Information kan även bli föremål för nyfikenhet eller skadegörelse. Skadan kan bestå av att information offentliggörs i fel sammanhang, stjäls eller kopieras för skadlig verksamhet, att information ändras eller förstörs eller hot om att så sker med omedelbar eller fördröjd verkan.

Figur 4. Analys (A) bidrar till väsentligt effektivare utnyttjande av information.

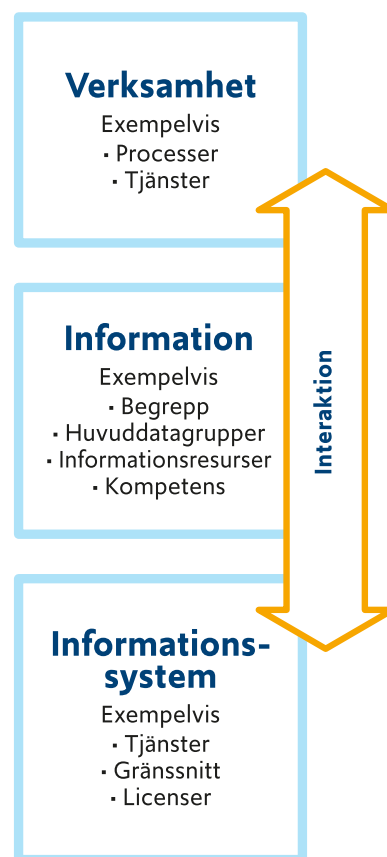
Källa: Rauno Kuusisto, Försvarsmaktens forskningsanstalt.

Informationssäkerhet är en kombination av ledning, praxis och genomförande avseende informationens tillgängliggörande, konfidentialitet och integritet samt användarhantering. Informationssäkerheten ska balanseras mot läglig användning av informationen även med hänsyn till informationens långsiktiga värde för organisationen.

Målet för organisationen är att optimera samspelet mellan verksamhet, information och system. Friktsionsfri samverkan mellan dessa kräver kontinuerligt förnyade bedömningar – särskilt i dagens omvärld. Det behövs en modell för kontrollerad administration och utveckling av helheten, t.ex. en beskrivning av den övergripande arkitekturen eller en informationshanteringsmodell. Modellen ska ge en sådan uppfattning om både den verkliga och den planerade arkitekturen att helheten kan ändras kontrollerat.

Organisationens informationskultur är nyckeln till ett bra utnyttjande av information. Den bygger på organisationskulturen. Informationskulturen byggs upp stegvis av den tekniska praxisen för informationsbehandling, utvecklar praxisen för ledning av informationshanteringen och integreras med tiden i organisationskulturen som standardiserade och gemensamt accepterade tillvägagångssätt. Denna process har inga genvägar och förutsätter därmed ett målinriktat strategiskt ledarskap och personalens engagemang för informationskulturen samt systematisk kompetenshöjning.

Försvarsförvaltningens framgång beror till stor del på i vilken omvärld och i vilka samarbetsnätverk den verkar. Det är nödvändigt att förvaltningsområdet både inhämtar och delar ändamålsenlig information för verksamheten samt säkerställer kritisk information för den egna verksamheten. Detta förutsätter allt mer bevakning av situationen via flera källor, källkritik, fungerande informationsprocesser, förtrolig informationsdelning, löpande dialog i samarbetsnätverken och säkerställande av kritiska informationsresurser för den egna verksamheten. Hela denna informationsmiljö ska vara kartlagd och man ska förstå dess betydelse för den egna verksamheten.

Figur 5. Information i förhållande till verksamhet och system.

3

Försvarsförvaltningens utmaningar – nuläget för kunskapsbaserad ledning och informationsledning

Informationsrelaterat utvecklande inom försvarsförvaltningen har hittills fokuserat på teknik, teknikutveckling och informationssystem. Diskussionen om informationens betydelse har lutat sig mot en traditionell syn på informationshanteringsprocesser och användning av information i planeringen och beslutsfattandet. Synen på informationssäkerhet har präglats starkt av konfidentialitetsaspekten. Informationens integritet har man strävat efter att säkerställa genom arkivsystem. Informationens tillgänglighet har setts som en följd av det ovannämnda. Den växande informationspotentialen har främst kommit upp genom att mängden data ökat generellt. Vilken aktör informationen når eller kan nå har inte diskuterats särskilt mycket. Informationsmiljön som en jämställd tvillingsystem till den fysiska miljön och som en egen omvärld har likaså befunnit sig i utkanten av diskussionen. Informationsledning (information management), kunskapsledning (knowledge management) och kunskapsbaserad ledning (knowledge-based management) förekommer i diskussionen men har inte mognat till praktiskt omsatta begrepp annat än som enstaka inslag i vissa processfaser. Information är en självklar del av den dagliga verksamheten och har då inte upplevts behöva bli föremål för något djupare ställningstagande.

Mängden information ökar ständigt. Ökningen bygger i stor utsträckning på att antalet datalagringsenheter ökat kraftigt de senaste åren, och det har blivit allt enklare att lagra information i dessa apparater. Mängden aktörer som producerar information har också ökat kraftigt. Då mängden information ökar och man använder flera olika system fragmenteras informationen mellan systemen. Informationen lagras i olika system, vilket skapar utmaningar för upptäckbarheten och tillgängligheten. I värsta fall drunknar informationen eller är motstridig. Dessutom har en ökning av s.k. "dark data" identifierats inom försvarsförvaltningen. Denna information finns i systemen men man förmår inte att hantera och utnyttja den. Detta har en negativ inverkan på effektiviteten och trivseln i arbetet eftersom samma information måste produceras på nytt. Något som också ska uppmärksammas är en informationsmiljötrend där man går från en sluten och stabil miljö av linjeorganisationstyp till en mer nätverksbaserad, öppnare och strukturellt föränderlig omvärld.

Samtidigt kommer det nya tekniska metoder för informationsbehandling. En stor utmaning vid införandet av teknik är att kunna hantera helheten. Försvarsförvaltningen har flera egna och externt administrerade system som delvis utvecklats som självständiga helheter. Förvaltningsområdet har saknat en tydlig övergripande arkitektur som underlag för ledning av utvecklingsarbetet. För utvecklingens del har detta inneburit att olika initiativ och projekt byggt suboptimala lösningar. Suboptimeringen har t.ex. lett till att systemen är baserade på olika standarder och strukturer. Det krävs extra gränssnittslösningar mellan systemen, vilket medför extra kostnader för upphandling och administration. Dessutom finns det parallella lösningar eller luckor eftersom man inte har sett helheten. Liknande utmaningar är synliga på andra håll i statsförvaltningen.

Figur 6. Organisationer, människor, verksamheter, information och informations-system bildar ständigt föränderliga nätverk.

Stegen i lösningen

4

Vision:

Information är en strategisk resurs i försvarsförvaltningens beslutsfattande. Tillförlitlig information är enkelt tillgänglig.

Mission:

Kvaliteten och användbarheten i försvarsförvaltningens kunskapskapital utvecklas kontinuerligt för att effektivisera verksamheten.

De viktigaste stegen för bättre utnyttjande av information inom försvarsförvaltningen är följande:

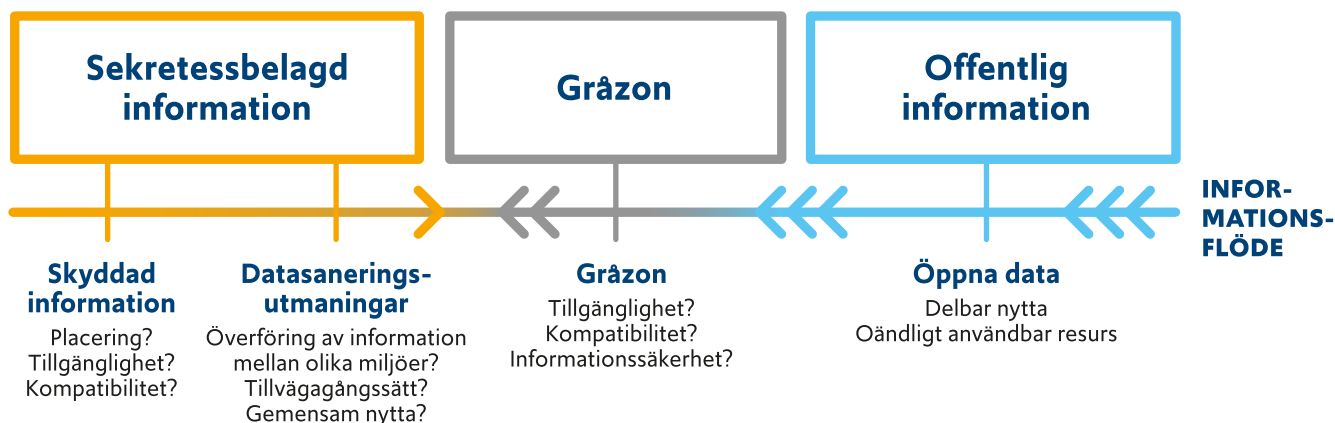
- 1. Kartläggning av informationsmiljön inkl. fastställande av kritisk information**
- 2. Kartläggning av aktörerna inkl. sambanden mellan dem**
- 3. Kartläggning av funktionaliteterna inkl. tillfällen då information används**
- 4. Identifiering av de eftersträvade nyttorna**
- 5. Utvecklingsplan för användningen av information och planens genomförandeprogram**
- 6. Kompetensutveckling**
- 7. Ledarskapsutveckling**
- 8. Teknikprogram för information**

Utvecklingsväg:

Från omvärldsmedvetenhet till slutmålet genom konceptstyrda steg.

4.1 Omvärldsanalys (steg 1–3)

Vi måste känna till omvärlden och dess egenskaper för att hitta och utnyttja information med högt nyttjandevärde i rätt tid. Vi ska identifiera vilken information verksamheten kräver, var den finns och hur den är tillgänglig. Informationens riktighet, tillförlitlighet, kriticitet och sammankopplingsbarhet framhävs av EU- och nationella projekt kring öppnande och utnyttjande av information. Det är viktigt att förstå vilken information som är kritisk ur nationell försvars- och säkerhetssynpunkt. Sammankoppling av information och data på andra, tredje och N-nivå ökar i informationsmiljön, som vi inte helt känner. Gråzonen mellan sekretessbelagd skyddad information och offentlig information blir större.

Figur 7. Skydd av information, informationsflöden och informationshanteringsfrågor.

Vi identifierar de centrala samarbetsparterna. Vi samarbetar med andra myndigheter. Vi skapar mekanismer för att identifiera, dela och skydda kritisk information samt för att eliminera hot från ackumulering av information såsom desinformation. Vi främjar konsekvensanalys med avseende på nationell säkerhet i olika informationsrelaterade utvecklingsprojekt.

Informationens omvärld är global och förändras dessutom ständigt till följd av den globala karaktären. Strukturerna där information produceras, förädlas, lagras, delas och används förändras genom aktörernas åtgärder eller tredjeparter, avsiktligt eller oavsiktligt. Vilken slags information som kan göras tillgänglig och vilka aktörer den kan nå bestäms av strukturen. Användning av informationen förutsätter en struktur. Därför ska man känna till de egna gränssnitten och kunna följa upp förändringar i dem. Vi upprätthåller en lägesbild över egna informationsresurser och -system genom informationshanteringsmodellen och ändringshanteringen.

Funktionaliteterna inkluderar de viktigaste tillfällena då information används samt den behövliga informationens karaktär och de kritiska aktörernas roller vid dessa tillfällen. Kartläggningen av funktionaliteter ger en beskrivning av de centrala informationsflödena och vilka resultat som ska uppnås med hjälp av dem. För att kunna hitta den behövliga informationen och bedöma dess nyttjandevärde ska man känna till informationsflödena och informationens betydelse. Därför behövs det en specifik hanteringsmodell för kartläggning av omvärlden och informationsmiljön. Den informationsrelaterade utvecklingen kan följas upp med en årlig informationsredovisning.

4.2 Eftersträevade nyttor (steg 4 ja 5)

Detta koncept fungerar som en övergripande referensram för organisationsspecifika utvecklingsplaner. Deras gemensamma mål ska vara så enhetliga informationsprocesser som möjligt

för möjliggöra informationens tillgänglighet, upptäckbarhet och användbarhet på ett ändamålsenligt sätt mellan de olika aktörerna. Så här utvecklar vi också en enhetlig informationskultur för förvaltningsområdet.

Vi identifierar informationsrelaterade framtida förbättringsområden utifrån avsnitt 4.1 och analyserar deras nyttor samt uppfyllelsen av vårt slutmål – ett informationsöverläge. Sedan bedömer vi vilka metoder som möjliggör nyttorna. Utifrån detta utarbetar vi en utvecklingsplan som inkluderar resursbehov. Med hjälp av planen engageras personalen och ledningen, som anger prioriteringsordningen i utvecklingsarbetet.

Vi drar nytta av intressenternas kompetens och kunskap när utvecklingsplanerna utarbetas. Detta säkerställer att utvecklingsplanerna är proportionerliga och siktar på samutnyttjande av information.

4.3 Kompetens- och ledarskapsutveckling samt teknik (steg 6–8)

Kärnfrågor i kompetensutvecklingen:

I vårt arbete behöver vi förmåga att självständigt söka och producera information, innovationskraft och kritisk mediekompetens. I stället för enbart vetande är det väsentligt hur vi utnyttjar informationen och vad vi åstadkommer med den. Informationsanvändarens roll och kundrelation blir ännu viktigare. Kunden förväntar sig att få läglig information som beslutsstöd. Det krävs olika slags kompetens för att göra informationen begriplig. Förmågan att förädla, sammanfatta och visualisera information understryks. Man måste kunna tillämpa informationen och göra den relevant i varje kontext. Informationskundrelationen utvecklas. Det skapas nya roller kring information. Informationsarkitektens roll framhävs. Analytiker, facilitator och data scientist representerar ny slags kompetens och utnyttjande av information.

Figur 8. Forskningsdata förmedlas till beslutsfattare via facilitering.

Källa: Juha Martelius, försvarsministeriet.

Kärnfrågor i ledarskapsutvecklingen:

Ledning kopplad till utnyttjande av information ska stå i centrum av organisationsledarskapet. Informationsledning innebär identifiering, ledning och effektivt utnyttjande av informationsresurser. Informationsledning är en förutsättning för kunskapsledning, som innefattar principer och tekniker, processer och praxis enligt vilka sökning, spridning och utnyttjande av information organiseras inom organisationerna och deras nätverk. Dessa metoder ska utvecklas steg för steg utan att glömma helheten så att utvecklandet inte kväver organisationen.

Figur 9. Definition av kunskapsledning (knowledge management) som innefattar informationsledning (information management) och kunskapsbaserad ledning (knowledge-based management).

Källa: finto.fi (sökord: tietojohdaminen) och Statsrådets publikation 2019:42 Tietojohdaminen ja sen kehittäminen: tietojohdamisen arviointimalli ja suosituksia maakuntavalmistelun pohjalta, ISBN PDF 978-952-287-754-3, s. 16.

Informationsledningen sker inte enligt traditionella organisationsmodeller eftersom information ingår i alla verksamhetsprocesser och överskrider organisationsgränserna. Informationsledning minskar gränserna och reviren mellan organisationsenheterna. I en hierarkisk linjeorganisation blir förmedlingen av information i sämsta fall en noga reglerad, byråkratisk förvaltningsoperation. Informationsledning ska betona bildande och styrning av nätverk så att nätverkets aktörer kan få synergieffekter av varandras information och kompetens.

Försvarsförvaltningens beslut bygger på kunskap. Beslutssituationerna varierar och det gör således även kunskapsbehoven. De olika kulturerna inom försvarsförvaltningen, såsom ämbetsmänna-, politiska och militära kulturen, är berikande och ger beslutsfattarna ny kunskap. Effektivare utnyttjande av kunskap och kompetens innebär bättre ledarskap och därmed kvalitativare prestations- och framsynsförmåga. Kunskapsbaserad verksamhet betonas inom alla försvarsförvaltningssektorer.

Teknikens kärnfrågor:

Ny teknik och ökad informationsmängd förutsätter innovation men även kontrollerade IT-systeminsatser med beaktande av informationssäkerhetskraven. I teknikvalen beaktas dagens system men deras verksamhetsmodeller ska utmanas då nya system planeras. I framtiden stöder våra teknikval nätverksstrukturer och lösningar baserade på reciproka informationsflöden. Systemen ska stödja administration av uppgifterna och att experterna och ledningen får tillgång till uppdaterad, optimal information. I samband med teknikprojekt kommer vi att utveckla och förändra informationsrelaterade verksamhetsmodeller, vilket ska beaktas i personalens kompetensutveckling.

4.4 Försvarsförvaltningens linje i det sektorsövergripande arbetet

Det pågår informationsrelaterade projekt i den offentliga sektorn där även försvarsförvaltningen deltar. Informationsproducenternas och -användarnas ömsesidiga beroende ökar bl.a. genom samutnyttjandet av information och "engångslagringsprincipen". Konsekvensanalys av det som görs med informationen understryks. Försvarsförvaltningen stöder en fördjupning av informationspolitiken enligt Marinregeringens regeringsprogram och betonar samtidigt följande:

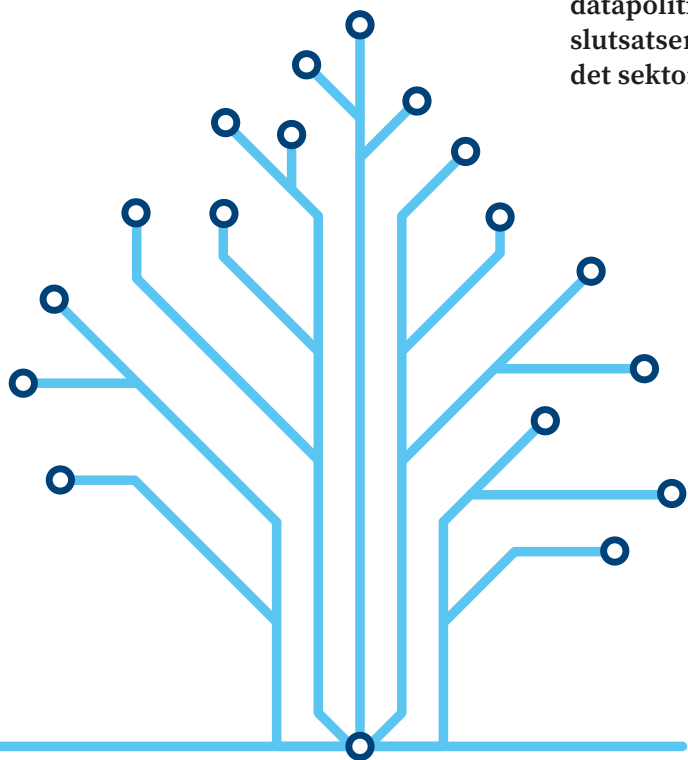
- **Kontinuitetshandlingen i centrum. Det är vitalt att användningen av information säkerställs i alla lägen.**
- **Balans mellan möjligheter och hot, öppenhet och säkerhet i den föränderliga omvärlden.**
- **Identifiering av säkerhetskritisk information och riskbedömning. Säkerhetskritisk information finns även utanför försvarsförvaltningen. Upptäckande av beroenden och hantering av helheten understryks.**
- **Konsekvensanalys är inte bara försvarsförvaltningens uppgift. Behöriga myndigheter är skyldiga att göra konsekvensanalyser ur ett helhetsperspektiv.**
- **Hantering av informationsutlämning. Processen för utlämning av information ska vara noggrant definierad.**
- **Beredskapsfrågorna beaktas i kompetensen.**

5

Principer för att uppnå ett informationsöverläge

Principer som sammanfattar försvarsförvaltningens syn på information:

1. Information är en strategisk resurs och kritisk framgångsfaktor. Den möjliggör en ny förmåga. Framtiden skapas med information.
2. Informationskulturen förändras och främjas så att det når hela försvarsförvaltningens personal. Information är en del av vardagen. Information ingår i varje uppgift och roll. Vi kan sammanfatta och motivera information. Informationen har kunder.
3. Informationen är gjord för att delas. I stället för äganderätt är det mer relevant att diskutera nyttjanderätt till information. Informationsredovisningen erbjuder en gemensam lägesbild över nuläget för kunskaps- och den kunskapsbaserade ledningen.
4. Information ger kunskapsunderlag för beslutsfattandet. Besluten fattas utifrån analyserad information. I varje läge identifieras vilken information vi behöver som ledningsstöd.
5. Nyttan av informationen ökar då data sammankopplas och utvinns organiserat. Organiseringen kräver en gemensam datapolitik. Så här är vi framsynta och kan dra bättre slutsatser. Försvarsförvaltningen har en gemensam linje i det sektorsövergripande arbetet.

Termer

Term	Definition	Källa
data	teckensträng, meddelande, faktum eller observation som nödvändigtvis inte kan tolkas, men som kan förädlas till information	Finto.fi, läst 10.2.2021
explicit kunskap	information uttryckt på ett språk eller genom en annan kod	Finto.fi, läst 10.2.2021
tyst kunskap	kunskap som samlats in via erfarenhet	Finto.fi, läst 10.2.2021
information	data vars innebörd kan tolkas och förädlas till kunskap	Finto.fi, läst 10.2.2021
kritisk information	information som är nödvändig för att upprätthålla samhällets vitala funktioner	Fritt efter Ordlistan om övergripande säkerhet. TSK 50. 2017.
tillgänglighet	egenskap hos en uppgift som innefattar att den kan utnyttjas vid önskad tidpunkt och på föreskrivet sätt	Finto.fi, läst 10.2.2021
kunskapsbaserad ledning	delområde inom kunskapsledning med inriktning på beslutsfattande utifrån information	Fritt efter Finto.fi (ledning genom information), läst 10.2.2021
informationsledning	delområde inom kunskapsledning med syfte att upprätthålla och utveckla förutsättningar för att utnyttja information genom informationshantering, styrning av informationsflöden och uppföljning av informationens kvalitet	Fritt efter Finto.fi (ledning av information), läst 10.2.2021
informationshantering	ordnande av informationsprocesser på så sätt att man i mån av möjlighet kan säkerställa att viss information behålls tillgänglig och kan hittas och utnyttjas under hela dess livslängd	Finto.fi, läst 10.2.2021
informationshanteringsmodell	En informationshanteringsenhet ska upprätthålla en informationshanteringsmodell som definierar och beskriver informationshanteringen i dess verksamhetsmiljö. Informationshanteringsmodellen ska upprätthållas för planering och genomförande av tjänster, ärendehantering och hantering av informationsmaterial, för genomförande av rättigheter och begränsningar i fråga om tillgången till information, för att minska överlappande insamling av information, för genomförande av interoperabilitet mellan informationssystem och informationslager samt för upprätthållande av informations säkerhet.	Lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen 906/2019
datautvinning	hel- eller halvautomatisk genomgång av stora strukturerade datamängder för att hitta betydelsefull information	Termipankki.fi, läst 10.2.2021
uppgift	teckensträng, meddelande, faktum, observation, tolkning eller åsikt	Finto.fi, läst 10.2.2021
datamängd	uppgifter lagrade på ett datamedium, på papper eller på andra medium	Finto.fi (informationsmaterial), läst 10.2.2021
kunskapsledning	ledning som främjar organisationens förmåga att skapa mervärde genom information och kompetens	Finto.fi (informationsledning), läst 10.2.2021
informationskultur	socialt uppbyggt beteende och värderingar som bestämmer i vilken form information förekommer samt hur information utnyttjas och hanteras	Finto.fi, läst 10.2.2021
datamodell	modell som beskriver data och relationer mellan data	Termipankki.fi, läst 10.2.2021
informationsprocess	process som syftar till att producera, ordna, förvara, utnyttja eller dela information	Finto.fi, läst 10.2.2021
kunskapskapital	en organisations kapital som består av intellektuellt kapital och lagrad information	Finto.fi, läst 10.2.2021
informationsredovisning	rapport som används som stöd för kunskapsledning och som beskriver informationsbehandlingen och -hanteringen inom en organisation	Fritt efter Finto.fi, läst 9.4.2021
informationsresurs	informationsmaterial som omfattar logiskt eller fysiskt sammanhängande uppgifter och som skapats för ett visst ändamål	Finto.fi, läst 10.2.2021
informationssäkerhet	åtgärder som genomförs för att säkerställa tillgängligheten, integriteten och konfidentialiteten hos vissa uppgifter eller viss information	Finto.fi, läst 10.2.2021
informationsflöde	överföring av information från en källa till ett mål enligt en definierad informationsprocess	Finto.fi, läst 10.2.2021
informationsöverläge	En situation där de egna truppers förmåga att överföra och behandla information är överlägsen sett till motståndaren. Detta kan uppnås genom traditionella och moderna krigföringsmetoder. Informationsöverläget uppstår genom hantering, behandling, visualisering och delning av information.	STAE 2020 del 2. 2004, 93
vetande	information som tolkats, accepterats och anammats av mottagaren och som kan förädlas till förståelse	Finto.fi (kunskap), läst 10.2.2021
förståelse	kunskap om orsaker och associationer som kan förädlas till visdom	Finto.fi, läst 10.2.2021
visdom	kunskap som grundar sig på omfattande erfarenheter och lärdomar och som kan tillämpas för att bedöma, behandla och lösa komplicerade situationer med hänsyn till sannolika konsekvenser och osäkerhetsfaktorer	Finto.fi, läst 10.2.2021

